

Aktuální opatření MV k pomoci Ukrajině

Metodické doporučení pro územní samosprávné celky

Zajištění ubytovací kapacity v obcích a krajích pro osoby přicházející z území Ukrajiny podle usnesení vlády č. 207 ze dne 16. března 2022, o vyčlenění volných ubytovacích kapacit v krajích, ve znění usnesení č. 235/2022

Metodické doporučení

V návaznosti na nouzový stav, který byl vyhlášen usnesením vlády č. 147 ze dne 2. března 2022, vláda přijala usnesení č. 207 ze dne 16. března 2022 o vyčlenění volných ubytovacích kapacit v krajích, ve znění usnesení č. 235/2022, kterým ukládá

- hejtmanům a primátorovi hlavního města Prahy ve spolupráci se starosty obcí s rozšířenou působností, městských částí a městských obvodů v termínu od 17. března 2022 zajistit na území svého kraje ubytovací kapacity v dočasném nouzovém přístřeší a v nouzovém ubytování v počtech uvedených v příloze č. 1 tohoto usnesení pro účely ubytování osob přicházejících po dni 24. února 2022 z území Ukrajiny za účelem udělení dočasné ochrany;
- starostům obcí s rozšířenou působností, městských částí a městských obvodů na základě uložení hejtmanem zajistit zařízení, v nichž budou ubytovány osoby uvedené v bodu I/1 písm. a), a zajistit provoz těchto zařízení a v případě dočasného nouzového přístřeší i základní vybavení a zásobování těchto zařízení;

Metodické doporučení

Ubytováním pro osoby přicházející z území Ukrajiny se podle usnesení vlády ze dne 16. března 2022 č. 207 článku III., bod 1. a 2. rozumí:

- **Dočasné nouzové přístřeší:** poskytuje se ubytovaným osobám bezplatně v zařízeních, která nejsou běžně určena k ubytování (například prostory pro sport nebo kulturu), popřípadě byla pro účely dočasného nouzového přístřeší vytvořena (například stany). V zařízeních pro poskytnutí dočasného nouzového přístřeší se bezplatné ubytování poskytuje ubytované osobě po dobu zpravidla 30 dnů.

Standardy pro dočasné nouzové přístřeší ve stávajících objektech občanské vybavenosti stanoví Hasičský záchranný sbor České republiky.

Metodické doporučení

- **Nouzové ubytování:** poskytuje se ubytovaným osobám bezplatně v zařízeních, která zpravidla slouží k bydlení nebo ubytování (například ubytovny, školská ubytovací zařízení, byty, penziony), popřípadě byla pro účely nouzového ubytování vytvořena (například montované objekty připojené na infrastrukturu). V zařízeních pro poskytnutí nouzového ubytování se bezplatné ubytování poskytuje ubytované osobě zpravidla po dobu 3 měsíců.

Nouzové ubytování se poskytuje v objektech určených k bydlení nebo ubytování. Nebude proto stanoven standard těchto objektů, neboť ten vyplývá z jejich povahy (např. penzion, ubytovna, internát nebo byt). Usnesení vlády nepočítá s využitím prostor, které k bydlení nebo ubytování nejsou určeny.

Metodické doporučení

- Za nouzové ubytování se nepovažují byty ve vlastnictví fyzických osob. Pokud poskytuje fyzická osoba svůj byt (bez ohledu na to, zda v něm bydlí, nebo je byt prázdný) k ubytování osob přicházejících z území Ukrajiny, může žádat o příspěvek na solidární domácnost podle zákona č. 66/2022 Sb. Byty ve vlastnictví fyzických osob proto nespádají do režimu usnesení vlády č. 207.
- Usnesení vlády č. 207 zároveň nevylučuje, aby obce nadále nakládaly s vlastním bytovým fondem dle svého uvážení a například pronajímaly z vlastního rozhodnutí obecní byty osobám, které přišly z Ukrajiny. Na tyto situace, kdy nejde o poskytování ubytování bezplatně v systému zajišťovaném hejtmánem, se však usnesení vlády č. 207 ani tato metodika nevztahují.

Metodické doporučení

Z usnesení vyplývá, že

- Hejtmani (v hlavním městě Praze primátor) v součinnosti se starosty obcí s rozšířenou působností, městských částí a městských obvodů (dále jen „starostové ORP“) zajistí ubytovací kapacity.
- Hejtman je oprávněn starostům ORP uložit, aby zajistili objekty, v nichž budou ubytovány osoby přicházející z území Ukrajiny, provoz těchto objektů, základní vybavení a zásobování těchto objektů.
- Úkolem ORP pak bude zajistit objekty k ubytování, jejich provoz, základní vybavení a zásobování. Mezi ubytovanými osobami přicházejícími z území Ukrajiny a ubytovatelem, resp. ORP, se ubytování realizuje na základě veřejnoprávního vztahu. Úkolem ORP tedy primárně není ubytovávat tyto osoby, ale zajistit objekty, v nichž budou tyto osoby ubytovávány (včetně zajištění provozu těchto zařízení a v případě dočasného nouzového přístřeší i základního vybavení a zásobování těchto zařízení).

Metodické doporučení

- **Lze shrnout, že usnesení vlády ukládá hejtmanům (v součinnosti se starosty obcí s rozšířenou působností, městských částí a městských obvodů) zajistit potřebné ubytovací kapacity.**

Hejtman může postupovat dvěma způsoby:

- **zajistí plnění tohoto úkolu prostřednictvím orgánů kraje, tedy kraj bude přímo uzavírat smlouvy s vlastníky ubytovacích prostor,**
- **uloží starostům ORP, aby zajistili ubytovací zařízení pro osoby přicházející z území Ukrajiny z úrovně ORP, tedy smlouvy s vlastníky ubytovacích prostor bude uzavírat ORP. V takovém případě kraj poskytne obci finanční prostředky, které kraj obdrží ze státního rozpočtu v rámci kompenzačních příspěvků.**

Metodické doporučení

Lze shrnout, že usnesení vlády ukládá hejtmanům (v součinnosti se starosty obcí s rozšířenou působností, městských částí a městských obvodů) zajistit potřebné ubytovací kapacity.

Hejtman může postupovat dvěma způsoby:

- **zajistí plnění tohoto úkolu prostřednictvím orgánů kraje, tedy kraj bude přímo uzavírat smlouvy s vlastníky ubytovacích prostor,**
- **uloží starostům ORP, aby zajistili ubytovací zařízení pro osoby přicházející z území Ukrajiny z úrovně ORP, tedy smlouvy s vlastníky ubytovacích prostor bude uzavírat ORP. V takovém případě kraj poskytne obci finanční prostředky, které kraj obdrží ze státního rozpočtu v rámci kompenzačních příspěvků.**

Metodické doporučení

- V obou variantách postupu bude potřeba, aby starostové ORP na základě úkolu od hejtmána vytipovali ubytovací kapacity k využití pro ubytování osob přicházejících z území Ukrajiny, přičemž kraj následně posoudí vhodnost zařazení jednotlivých ubytovacích kapacit mezi ubytovací kapacity, které budou využity pro jednotlivé typy ubytování - dočasné nouzové přístřeší a nouzové ubytování. V případě dočasného nouzového přístřeší je žádoucí zajistit dodržování standardů stanovených Hasičským záchranným sborem České republiky.
- Jednotliví poskytovatelé poskytnou osobám ubytování a též zajistí těmto osobám možnost stravování nebo přípravy stravy (podle bodu I. 2. usnesení vlády č. 206/2022).

Metodické doporučení

- **Se zajištěním nouzového ubytování je spojena povinnost zajistit možnost stravování nebo přípravy stravy (nikoli její úhrada, hradí si sám cizinec). Oproti tomu je zajištění dočasného nouzového přístřeší spojeno i se zajištěním stravy nebo potravin (nehradí si sám cizinec).**

V případě nouzového ubytování, pokud je ubytovaným poskytnuta možnost stravování ve veřejném stravovacím zařízení (např. školní jídelna) státu či územních samosprávných celků, je doporučeno zajistit stravování alespoň v rozsahu Standardů pro objekty dočasného nouzového přístřeší ve stávajících objektech občanské vybavenosti, které jsou určeny pro nouzové přístřeší, tzn. zajistit levné stravování (dle Standardů) tak, aby ubytovaným osobám postačovala sociální dávka ve výši 5 000 Kč na tuto úhradu. Není vyloučeno, aby se kraj nad rámec svých povinností rozhodl, že bude ubytovávaným osobám přispívat na úhrady stravy (zejména v situaci, kdy sociální dávky nebyly dosud vyplaceny).

Metodické doporučení

- **Informace o ubytovacích kapacitách následně bude kraj vkládat do informačního systému HUMPO.**
- **Následně buď kraj, nebo ORP uzavře s vlastníkem ubytovací kapacity smlouvu (dohodu) o poskytnutí ubytovací kapacity, v níž bude vymezen rozsah poskytovaných ubytovacích kapacit, způsob zajištění provozování, vybavení a zásobování. Nedílnou součástí bude také nastavení informačních povinností vlastníka ubytovacího zařízení a ustanovení zakotvující úhradu za poskytnutou ubytovací kapacitu ve výši vycházející z kompenzačního příspěvku.**

Metodické doporučení

KOMPENZAČNÍ PŘÍSPĚVEK - výše stanovena usnesením vlády

- u **dočasného nouzového přístřeší částkou 200 Kč na osobu a noc,**
- u nouzového ubytování
 - ve výši až do částky **200 Kč na ubytovanou osobu a noc v zařízeních** (vč. bytů) **ve vlastnictví územních samosprávných celků nebo jimi zřízených nebo založených právnických osob** nebo v účelových zařízeních pro ubytování podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů,
 - ve výši až do částky 250 Kč na ubytovanou osobu a noc v zařízeních ve vlastnictví ostatních osob,

V případě nouzového ubytování lze tedy ve smlouvách sjednávat i částku nižší než 200 Kč, resp. 250 Kč.

Metodické doporučení

- Není též vyloučeno, aby kraj/ORP přispíval na ubytování ze svého rozpočtu. Pak lze stanovit výši úhrady nad rámec limitů stanovených v usnesení vlády č. 207.
- V případě bytů ve vlastnictví právnických osob (včetně obcí) je výše kompenzačního příspěvku omezena na 3000 Kč na osobu a měsíc a maximálně 4 osoby v jednom bytě.
- Usnesení podrobněji specifikuje podmínky poskytnutí dotace z kapitoly VPS, Rezerva na řešení krizových situací, jejich předcházení a odstranění jejich následků (zákon č. 240/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů) (dále jen „krizová rezerva“).
- V souladu s účelem dotace bude i to, když pro zajištění těchto činností kraj využije obce s rozšířenou působností ve správním obvodu kraje. 7. Dotace ze státního rozpočtu krajům se bude poskytovat ex post, proto nebude podléhat finančnímu vypořádání.
- Poskytovatelem dotace je Ministerstvo financí. Žádosti se podávají prostřednictvím Ministerstva vnitra.